

CONEIX EL PARC!

RUTA A PEU

L'ermita de l'Erola

Longitud: 2.000 m

Durada: 45 minuts

Dificultat: caminada fàcil i agradable per pista ampla, ombrívola i planera en la major part del trajecte, amb dos pendents sobtats, però curts. L'itinerari és senyalitzat amb fites verdes destacades amb color groc.

Recomanacions: recomanable per a tots els públics. Cal mantenir la tranquil·litat de l'entorn i no llençar deixalles de cap mena.

Partim del Centre d'Informació del parc a Hortsavinyà, i prenem la pista que puja fins al collet de l'Hostal o del Vent, també anomenat així perquè en aquest indret sovint bufa el vent amb força.

Seguim la pista envoltada d'alzines

i, poc més enllà, a mà esquerra, sota el camí, trobem un petit replà anomenat la plaça de la Comarca.

La plaça de la Comarca

Es tracta d'una de les moltes places carboneres que es troben pels boscos del Montnegre. L'origen del nom pot venir de "comarc", petit solc en un vessant de la muntanya.

La gent d'Hortsavinyà, fins a final dels anys 50, més que agricultors o ramaders, eren pagesos bosquerols. Els productes de la terra, l'aviram i el bestiar els permetia abastar-se de quasi tot allò que havien de menester per sobreviure. El que sobrava, ho venien i es beneficiaven d'uns ingressos su-

plementaris.

El que feia, però, ingressar diners a la casa era la feina de bosquerol, l'aprofitament dels recursos del bosc, com el suro, la fusta, les feixines i, sobretot, el carbó, font d'energia emprada a totes les cases fins a l'aparició de la bombona de butà.

A les places carboneres s'empiaven els troncs d'alzina tallats de dimensions mitjanes –les bitlles– en la disposició escaient perquè tot el procés de carbonar fos el correcte i es cobrien de branques i terra –l'emballall–. Això era la pila, que, un cop preparada, s'encenia i la llenya es cremava de forma incompleta fins a reduir a una quarta o cinquena part el seu pes inicial i

esdevenir carbó. Un bon carboner convertia una tona de llenya en una carga i mitja o dues cargues de carbó, és a dir, entre 180 i 240 kg, depenent de si la llenya era més o menys tendre. Durant els primers dies, calia bitllar la pila cada tres o quatre hores, és a dir, alimentar-la afegint-hi més bitlles. Segons les dimensions de la pila, el procés podia durar fins a quinze dies o un mes.

Continuem el camí a l'ombra de les alzines, i també d'alguns castanyers, arboços i moixeres de pastor. Trigarem entre 5 i 10 minuts –a pas de pagès o de passeig– fins a arribar on el camí s'eixampla i fa una mica de plaça, on veiem l'ermita de l'Erola.

L'ermita de l'Erola

Segons diuen, fa molts anys hi va haver una passa de verola "que s'enduia al sot" grans i petits de les masies d'Hortsavinyà. Un fuster que ningú no coneixia va portar una imatge de la marededéu de l'Erola i la va deixar allà a terra. Digué a la gent que si hi anaven a resar es curarien de la verola. I tots els qui hi anaren es van curar. La gent ho va considerar un miracle d'aquella marededéu i li van fer l'ermita. Els seus goigs ens ho recorden:

"Els malalts de la verola que us prometen visitar en Vos, benigna senyora, alivi solen trobar".

La festa de l'Erola, anomenada "l'aplec del Roser", se celebrava el

Dilluns de Pasqua Granada; però a mitjan anys 80 es va haver de traslladar al Dilluns de Pasqua Florida, per imposicions del calendari festiu. Tradicionalment, es deia missa al migdia a l'església de Sant Llop d'Hortsavinyà i, en acabat, el poble anava en processó amb la imatge de la marededéu fins a l'ermita, on cantaven els goigs. Després feien ball a l'Hostal, acompanyats per un acordionista. A partir del 1998, després d'uns anys en què la missa se celebrava a la mateixa ermita, s'ha recuperat la forma tradicional i, amb la presència dels músics, el caire festiu.

Per al filòleg Joan Coromines, una "erola" és una plaça, i la marededéu ha pres el nom del lloc on està situada l'ermita, un petit pla en un collet. L'associació "erola-verola" es deu a la semblança de les dues paraules i, de fet, originàriament la marededéu d'aquesta ermita era la del Carme. La construcció és del segle XVIII i és possible que la seva situació tingui alguna relació amb el fet que per aquell indret passava la línia que dividia els termes de la parròquia d'Hortsavinyà i de Vallmanya.

Tornem pel mateix camí, però, en arribar al collet del Vent, pujarem al turó de l'Hostal, a uns 80 metres. A dalt, en un ample pla carener, podrem gaudir d'una excel·lent panoràmica, tant a llevant com a ponent.

El Turó de l'Hostal

A llevant, veiem als nostres peus les masies de Mascaró, Fontrodona i la Busiga, i més enllà, can Camps i la Caseta, al coll del Portell. Més enllà dels alzinars, els conreus de Tordera

i Fogars de Tordera, les serres de Cadiretes, les Gavarres, els Àngels –damunt Girona–, el Rocacorba, els penya-segats de Sant Roc de la Barroca, les Guilleries –on destaca el punxegut Sant Gregori damunt Osor– i, en dies clars, les Alberes, el Bassegoda, Comanegra i, en darrer terme, fàcils de distingir durant els mesos hivernals pel blanc de la neu, el Canigó, el Bastiments i el Puigmal.

A ponent, observarem altres masies del centre d'Hortsavinyà –can Borra i can Benet Vives–, i l'inici de les perxades de castanyers a l'obaga del turó de la Grimola.

Seguim la pista ampla, envoltada de pins i alzines a l'esquerra, i de cirerers d'arboç a la dreta. Allà on acaba la pista, hi neix un corriol que ens porta fins a prop del coll de les Palomeres, a la pista que enllaça Hortsavinyà amb Tordera. Aquí cal que girem cap a l'esquerra i retornem a l'Hostal Vell, rehabilitat recentment com a Centre d'Informació del Parc Natural del Montnegre i el Corredor.

Xarxa de Parcs

